

ИМАТЕ ЛИ ОГЪНЧЕ

комедия с пет песни и четири репортажа

1967

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА:

Аз
Директорът
Нели
Кирчо
Лена
Непознатата
Тони
Любо
Ванката

ПРОЛОГ

Име	Слави
Бащино	Петров
Фамилия	Стефанов
Семейно положение	женен
Народност	българин
Ръст	среден
Очи	пъстри
Нос	правилен
Особени белези	няма
Месторождение	
Месторабота	няма значение
Местожителство	

Глава първа: ДИРЕКТОРЪТ

Часът е 23 и 10. „След десет минути от четвърти коловоз тръгва бързият влак за София”. Добре, де, чухме, но Директорът още го няма. Запалката ми пак не хваща – от кога се каня да я пълня с газ тази запалка. Половин час вися вече на този перон. „Извинете, имате ли огънче?” И този няма. „Извинете, огънче?” Никой няма огънче. Всички бързат. Бързайте, бързайте! Още пет минути. ”След пет минути от четвърти коловоз...” Най-после!

ДИРЕКТОРЪТ: Закъсняхме ли?

АЗ: Не, никак. Точно навреме.

Какво ми става като говоря с него – гласът ми веднага пресипва. Да му взема ли куфара?

ДИРЕКТОРЪТ: Не, моля ти се!

Купето е спално, първокласно!

ДИРЕКТОРЪТ: Ти на долното, аз на горното. Не мога да спя долу – все ми се струва, че леглото ще падне.

АЗ: Ама разбира се. Дайте си куфара!

Тежък куфар! За какво му е, щом сме само за един ден в командировка?

ДИРЕКТОРЪТ: Тежичък, а!... Старчески навици, брат. И ти като станеш на моите години... Така съм свикнал – всичко да ми е под ръка.

АЗ: Вие – стар.

ДИРЕКТОРЪТ: Ти на колко си?

АЗ: На 30.

ДИРЕКТОРЪТ: А аз – 20 отгоре.

АЗ: Не може да бъде.

Прекрасно знам, че е на толкова.

ДИРЕКТОРЪТ: Хайде, хайде, не се подмазвай. Не съм суетен.

АЗ: Ама, моля Ви се!

ДИРЕКТОРЪТ: Да спим, или да вършим работа?

АЗ: Както кажете. На мене не ми се спи.

Спи ми се – та две не виждам.

ДИРЕКТОРЪТ: Свали, ако обичаш пак куфара.

Отключва го. Ето я прочутата зелена папка.

Та значи, отстояваме пред Министерството 1 милион допълнителни капиталовложения. Прегледай докладната.

АЗ: Познавам я много добре. С инженер Димчев сме я подготвили.

Нещо се мръщи!

ДИРЕКТОРЪТ: Прегледай я пак. Нанесъл съм известни корекции... Ако не ни забавят строителите, след година и половина ще осъществим разширението. Как върви апартамента? Кога влизате?

АЗ: Ако не ни забавят строителите – след половин година.

ДИРЕКТОРЪТ: Всичко е наред, нали?

АЗ: Благодаря Ви за грижите. Ако не бяхте Вие...

ДИРЕКТОРЪТ: Хайде, хайде. Ако срещнеш някакво затруднение, обади се.

АЗ: Повече няма да Ви безпокоя.

ДИРЕКТОРЪТ: Ако всички ме безпокояха колкото тебе. Бива ли така, бе Славчо! Скромността краси човека – вярно – ама твоята скромност никъде я няма.

АЗ: Е...

ДИРЕКТОРЪТ: Пет години да живеете в една стая с детето, може ли такова нещо. И чак сега да се обадиш. Куцо и сакато получи квартира – ти си мълчиш. Ще спим ли?

АЗ: Както кажете.

ДИРЕКТОРЪТ: Аз смятам да си полегна. Уморих се, днес беше тежък ден. Прегледа ли докладната?

АЗ: Прегледах я.

ДИРЕКТОРЪТ: Ти няма ли да лягаш?

АЗ: Не, ще изпуша една цигара в коридора. Случайно да имате огънче?

ДИРЕКТОРЪТ: От два месеца не пуша. Съветвам те и ти да ги оставиш. Инфарктите тръгнаха и по младите.

АЗ: Опитвам се, но не мога.

ДИРЕКТОРЪТ: Има една система – в „Поглед“ излезе, ще ти я дам. Днес 20 цигари, утре – 15, вдругиден – 10, след две седмици – никак. И лукчета или дъвка.

АЗ: Непременно ще опитам.

Вече е по пижамата и се качва по стълбичката.

ДИРЕКТОРЪТ: Впрочем, смятам да уволня Иван Димчев. Това ще бъде втората точка от дневния ред в Министерството утре. Ти, разбира се,

като негов колега и млад инженер имаш право на мнение, още повече, че работите в една стая и сте приятели.

Сега вече всичко ми е ясно. Влязох в капана.

АЗ: Приятели е малко силно казано... Все пак... Но... Защо, какво се е случило?

Правя се на наивен, като че ли не знам.

ДИРЕКТОРЪТ: Подай ми куфара!

С какво ли пък е пълен този куфар. Нова папка!

ДИРЕКТОРЪТ (*чете*): На двадесет и първи март миналата година инженер Иван Димчев в присъствието на инженер Стоянов и инженер Гочев е говорил по адрес на директора и управлението на завода, че:

- а) същото не е достатъчно компетентно да ръководи завода
- б) дава неверни сведения в печата за изпълнението на плана
- в) скрива голямо количество брак, а отчита изпълнение на плана 101%

Отгоре ми е и не мога да му видя лицето. Чете ли или импровизира?

На 12 септември миналата година инженер Иван Димчев идва на работа с 1 час закъснение.

На 14 септември същият идва пиан на работа с два часа и 15 минути закъснение.

На 21 септември инженер Димчев се развежда с жена си.

На 24 декември Директорът на завода извиква инженер Димчев и същият заявява, че ще напише изложение до Министерството, че не е построена надстройка на автоматичната горелка на парен котел ПК НО 4 за изгаряне на горивото, вследствие на което се замърсявала атмосферата. Настоява да се построи пречиствателно съоръжение за улавяне на газовете от вертикалната сушилня в сърцарното отделение.

Сега не чете.

Ако бяхме строили такива съоръжения, нямаше да имаме нито нова столова, нито физкултурна площадка, а сега правим разширение и не можем да отделяме никакви средства.

Пак чете:

На 8 март тази година – Денят на жената, инженер Иван Димчев се напива и в присъствието на инженер Стоянов, инженер Гочев и още много други служители и работници открито заплашва директора, че ще напише писмо до Прокуратурата за някакви злоупотреби на директора – отклонил 5 души строители от разширението, за да му помагат в строежа на частната му вила, което е недоказуемо и не отговаря на истината.

Всичко това ми дава основание да поставя въпроса пред Обединението така:

ИЛИ да се уволни директорът на завода Димо Димитров,

ИЛИ да се уволни инженер Иван Димчев за системно подронване авторитета на ръководството, за грубо нарушение на трудовата дисциплина и морално разложение.

Това е. Сега трябва да затворя очи и да потвърждавам. Няма накъде.

ДИРЕКТОРЪТ: Аз все пак ще прескоча до тоалета. Искаш ли бира?

АЗ: Не, благодаря.

Излезе. Сам съм в коридора. Страшно ми се пуши, а нямам огънче.

ПЕСЕН ПЪРВА

Небето е безцветна течност
и дави птичите ята.
В непостижимата далечност
се скита моята мечта.

Тя някъде над мен се носи,
тя някъде над мен звучи,
но само камъчета остри
сълзят от моите очи.

Звездите хитро ѝ намигат,
красиво ѝ подлагат крак.
Тя никъде не ще пристигне –
поне да се завърне пак.

Аз ще я взема, ще я сложа
в една кутийка от метал
и с нищо няма да тревожа
съня ѝ празничен и бял.

Тя като малък тъмен прилеп
ще ослепее някой ден,
но аз ще зная, че я имам
макар затворена във плен.

Глава втора: АЗ

ДИРЕКТОРЪТ: Ало, дай линия на стая номер 306. Ало... Министерството ли е? Другарят Рашков ми дайте... Ало... Ало, другарят Рашков? Секретарката ли е? Ало, другарко, предайте на другаря Рашков, че Димо Димитров е пристигнал и след половин час е при него... Той знае... да... чакам. Ако искаш, вземи един душ.

АЗ: Няма да има време.

ДИРЕКТОРЪТ: Ало... да... значи утре в 14 часа... Благодаря... Поздравете го от мене и от другаря Стефанов – наш млад инженер. Моля, моля. Няма защо (*затваря*). Заседание... Те, там, нали знаеш, повече от нас заседават... Да... Е, няма как. Прегледа ли още веднъж докладната?

АЗ: Прегледах я.

ДИРЕКТОРЪТ: Какъв завод ще станем, а? Втори по значение в окръга. Ходил ли си в Геферето?

АЗ: Не.

ДИРЕКТОРЪТ: Мисля да ти издействам една командировка до фирмата. Стоянов и Гочев вече три пъти ходиха. Сега е твой ред. Синчето на колко стана?

АЗ: На пет.

ДИРЕКТОРЪТ: А, да... Снощи как спа?

АЗ: Благодаря, добре. А Вие?

ДИРЕКТОРЪТ: Не съм те усетил кога си влязъл. Много пушиш, много пушиш. Снощи в коридора колко цигари изпуши?

АЗ: Две-три.

ДИРЕКТОРЪТ: Виждаш ли... Сега какво ще правим? Девет и половина. Аз мисля да понаобиколя някои приятели. Ти?

АЗ: Не знам.

ДИРЕКТОРЪТ: Имаме ден и половина на разположение. Чак утре 14.00 сме при Рашков. Семейни поръчки имаш ли?

АЗ: Имам.

ДИРЕКТОРЪТ: За апартамента?

АЗ: Евентуално мокет. За хола. 5 на 7. Ще го натоваря на влака.

ДИРЕКТОРЪТ: Ти го вземи, пък превоза ще го уредим. Утре пристига наша кола – ще го вземе обратно. Как не съм се сетил досега ведомствените ни апартаменти да си бъдат застлани с мокет. Влизаш – мокетът налице. Какво е изложението?

АЗ: Изток-Запад.

ДИРЕКТОРЪТ: Колко квадрата?

И без това прекрасно зная, че съм му задължен – няма защо да ми го напомня.

АЗ: Осемдесет и четири. Двустаен

ДИРЕКТОРЪТ: Не е голям. Ако имаш търпение и почакаш още малко, можем да ти предложим тристаен.

АЗ: Не, не, вече сме си го заплюли. Жена ми дори го заключва, макар че има още страшно много работа по него. Ток няма. Вода няма. Плочките не са сложени.

ДИРЕКТОРЪТ: Да... Аз сега излизам. Ти си почини първо малко, че цяла нощ не си мигнал.

АЗ: Не, моля Ви се!

ДИРЕКТОРЪТ: Не си, не си...

Всичко усеща, дявол да го вземе!

Ех, Славчо, Славчо, млад си още, много неща не разбираш. Ако не се върна довечера до десет – не ме чакай. Ще спя при приятели. Чувствай се дете се вика като у дома си.

Въздъхва и тръгва.

А утре, 14.00 в Обединението. Хайде!

Излезе. Най-после съм сам. В края на краищата имам повече от 24 часа отсрочка. Запалката, естествено пак не хваща. Толкова отдавна не съм бил в София. На кого да се обадя по-напред? На Лена или на Нели? Първо на Лена. Не. По-добре на Нели. Мъжът ѝ сега вероятно е на работа.

АЗ: Градска... Ало...

НЕЛИ: Здравей!

АЗ: Кой е на телефона?

НЕЛИ: Аз.

АЗ: Може ли да се обади Калоянова?

НЕЛИ: Старата или младата?

Дали е тя?

АЗ: Старата.

НЕЛИ: Няма я. Отиде на курорт.

АЗ: Кога ще се върне?

НЕЛИ: Слави, не се занасяй!

АЗ: Ти ли си?

НЕЛИ: Не ме ли позна?

АЗ: Нели, ти ли си?

НЕЛИ: Веднага те познах. Още като каза „ало”. Вчера тъкмо си мислех за тебе.

АЗ: По какъв случай?
НЕЛИ: Ровех се из чекмеджетата и открих писмата ти.
АЗ: Още ли ги пазиш?
НЕЛИ: А, не. Случайно са останали.
АЗ: Нали ги беше изгорила?
НЕЛИ: Да, ама тези са останали.
АЗ: Изгори ли ги?
НЕЛИ: Не.
АЗ: Защо?
НЕЛИ: Все пак спомени...
АЗ: Ами мъжът ти?
НЕЛИ: Какво мъжът ми?
АЗ: Ако ги види?
НЕЛИ: Ти си все същият. Толкова години.
АЗ: Честито дъщеря.
НЕЛИ: Откъде знаеш?
АЗ: Знам.
НЕЛИ: Шерлок Холмс както винаги. Само че защо не се обаждаш?
АЗ: Отдавна не съм идвал. Пък и има ли смисъл?
НЕЛИ: Все пак. Получи ли ми телеграмата?
АЗ: Каква телеграма?
НЕЛИ: Преди пет години. На 19 март, когато се роди синът ти.
АЗ: Твоя ли беше тази телеграма?
НЕЛИ: Чакай, че Деси нещо се събужда!... Чакай така да докарам кошчето до телефона.
АЗ: Как се казва?
НЕЛИ: Не знаеш, нали?
АЗ: Това виж не успях да науча.
НЕЛИ: Десислава. Решихме със Сашо да не я кръщаваме на никого.
АЗ: Свекърва ти не се ли сърди?
НЕЛИ: Чакай, че май трябва да й сменя гащичките.
АЗ: Ти сама ли я гледаш?
НЕЛИ: Да, защо?
АЗ: На кого прилича?
НЕЛИ: На мене по очите, на Сашо по носа и устата. Май че трябва да я храня.
АЗ: Имаш ли кърма?
НЕЛИ: Колкото за едно хранене.
АЗ: Хумана ли добавяш?
НЕЛИ: Забравил си, че хуманата е до втория месец. Кисело мляко... Жена ти имаше ли кърма?
АЗ: Отначало имаше. Много. Даже получи мастит. Квасиш ли й млякото?
НЕЛИ: Не. От бурканчета.
АЗ: На три часа и половина ли я храниш?

НЕЛИ: Не. На три.
АЗ: Много често. Ще ѝ се разшири стомаха.
НЕЛИ: Няма страшно. Ей сега ще ѝ дам да сучи... Кажи сега какво правиш?
АЗ: Ами... работя. Занимавам се със сина...
НЕЛИ: Влязохте ли в новия апартамент?
АЗ: Откъде знаеш?
НЕЛИ: Едно пиленце ми каза. Ти не разбра ли, че аз всичко знам.
АЗ: През октомври влизаме.
НЕЛИ: Ти откъде ми имаш телефона?
АЗ: Едно пиленце ми го каза.
НЕЛИ: От къде се обаждаш?
АЗ: От един хотел... Защо?
НЕЛИ: Не, нищо. Просто питам.
АЗ: Значи свекърва ти е на курорт?
НЕЛИ: Да.
АЗ: Извеждаш ли детето на разходка?
НЕЛИ: Защо?
АЗ: Кога го извеждаш?
НЕЛИ: Към 10 и половина.
АЗ: Къде?
НЕЛИ: Има наблизо една градинка.
АЗ: Към единайсет ще бъдеш ли там?
НЕЛИ: Искаш да дойдеш?
АЗ: Може ли?
НЕЛИ: Защо да не може. Само че малко съм напълняла. Няма да ме познаеш – никоя рокля не може да ми стане.
АЗ: Нали имаше една розова?
НЕЛИ: Каква розова?
АЗ: Не помниш ли?
НЕЛИ: Не.
АЗ: Значи в 10 и половина. Къде е градинката?
НЕЛИ: На „Патриарха” и „Витоша”. Сещаш ли се?
АЗ: Да.
НЕЛИ: Добре. Хайде, че бебето нещо пак мърка. Чакам те.

Да се обадя ли на Лена? Сега или после? Хайде по-добре после. Имам 45 минути. Трябва да купя една кукла от ЦУМ и да взема единицата. Има време за една цигара. Огън естествено пак нямам. Коя ли е пък тая?... Не е лоша.

НЕПОЗНАТАТА: Прощавайте.
АЗ: Моля... Какво обичате?
НЕПОЗНАТАТА: Сбъркала съм етажа. Стаята ми е точно над Вашата. Прощавайте.

АЗ: Извинете, имате ли огънче? Свърши ми се газта. Все се каня да я пълня и все забравям.

НЕПОЗНАТАТА: Разбира се.

АЗ: Ще запалите ли?

НЕПОЗНАТАТА: „Кент” не пушите ли?

АЗ: Благодаря.

НЕПОЗНАТАТА: Вие от къде сте?

АЗ: Не съм оттук... От Пловдив.

НЕПОЗНАТАТА: От Пловдив? Познавате ли Джими?

Защо пък да не я изкодоша?

АЗ: Да, познавам го.

НЕПОЗНАТАТА: Джими? Едър, висок, мургав.

АЗ: Същият. Бяхме заедно в „Тримонциум” оня ден.

НЕПОЗНАТАТА: Ама той не е ли във Варна?

АЗ: Днес вероятно е заминал. Жена му се разболяла и отложил пътуването.

НЕПОЗНАТАТА: Значи не е същият.

АЗ: Защо?

НЕПОЗНАТАТА: Джими – женен!? Той няма намерение да се жени поне още два века.

АЗ: Този Джими е женен.

НЕПОЗНАТАТА: Димитър ли се казва?

АЗ: Именно.

НЕПОЗНАТАТА: Поет? Пише стихове? Отчаян песимист?

АЗ: Да. Поет. Отчаян песимист.

НЕПОЗНАТАТА: Невъзможно.

АЗ: Кое?

НЕПОЗНАТАТА: Значи женен?

АЗ: Женен с три деца. Едното от първата му жена.

НЕПОЗНАТАТА: Извинявайте, аз се качвам горе. Довиждане.

АЗ: Довиждане.

Дали не прекалих? Може да направя някоя беля... А сега все пак да се обадя на Лена.

АЗ: Градска... Лена?

ЛЕНА: На телефона.

АЗ: Здравей.

ЛЕНА: Здравсти. Кой е?

АЗ: Познай.

ЛЕНА: Мишо, ти ли си?

АЗ: Да.

ЛЕНА: Какво има?

АЗ: Свободна ли си?
ЛЕНА: Кога?
АЗ: Към пет.
ЛЕНА: Трябва да ходя на шивачка. Ама май не си Мишо.
АЗ: Не съм.
ЛЕНА: Мишо, ти ли си?
АЗ: Аз съм.
ЛЕНА: Не, не си Мишо. Кажете кой се обажда.
АЗ: Да речем Слави.
ЛЕНА: Слави? Слави ти ли си?
АЗ: Аз съм.
ЛЕНА: Боже Господи! Откъде се обаждаш?
АЗ: От София.
ЛЕНА: От София! Идвай веднага.
АЗ: Нали ще ходиш на шивачка.
ЛЕНА: Отлага се.
АЗ: Ами Мишо?
ЛЕНА: Глупости. Идвай!
АЗ: Кой е той?
ЛЕНА: Остави сега.
АЗ: Мога да дойда, но чак към пет.
ЛЕНА: Ти нещо ми се сърдиш.
АЗ: Не. Просто трябва да прескоча до едно място. Служба.
ЛЕНА: Към пет нашите се връщат от работа. Няма как.
АЗ: Ела в хотела.
ЛЕНА: Не, моля те.
АЗ: Защо? Ела, сам съм в стаята.
ЛЕНА: Нека се видим някъде навън.
АЗ: Тогава в „Унгарския“.
ЛЕНА: Добре.
АЗ: Довиждане.

Закъснявам за Нели. Ще има ли време за куклата.

АЗ: Кой е?

НЕПОЗНАТАТА: Извинете... Забравих да Ви кажа, че Джими има белег на лявата вежда. Бил е боксьор. От ринга му е останал.

Време е да прекратя играта.

АЗ: Белег на лявата вежда? А, не! Този Джими няма белег на лявата вежда.

НЕПОЗНАТАТА: Няма, нали?

АЗ: Няма.

НЕПОЗНАТАТА: Значи, няма?

АЗ: Не, няма.

НЕПОЗНАТАТА: Така си и мислех. Не може да бъде същият. Джими замина за Варна на творческа командировка. Трябва да пише една поема. И не е женен. Той няма намерение да се жени поне още два века.

АЗ: А ако е женен, какво?

НЕПОЗНАТАТА: Нищо, но не е женен... Вашият Джими нали няма белег?

АЗ: Няма.

НЕПОЗНАТАТА: А какви му са очите?

Ами сега? Ако случайно улуча?

АЗ: Шанжан. От светлозелено към тъмносиво.

НЕПОЗНАТАТА: Не е той! На Джими очите са катраненочерни. А има ли сирена на гърдите? Синя сирена с извита опашка нагоре и надясно?

АЗ: Това точно не зная.

НЕПОЗНАТАТА: Да, всъщност...

АЗ: Извинете, аз трябва...

НЕПОЗНАТАТА: Прощавайте, вероятно излизате?

АЗ: Да.

НЕПОЗНАТАТА: В каква посока сте?

АЗ: Към ЦУМ.

НЕПОЗНАТАТА: Аз също. Търся обувки със зелена кожа. Вие какво ще купувате?

АЗ: Кукла.

НЕПОЗНАТАТА: За детето Ви?

АЗ: Не, моля Ви се. Аз нямам намерение да се женя поне още два века.

Репортаж първи:

- Моля ви се, бе Другарко, половин час чакам.
- Сега идваш.
- Кой идва сега, бе другарко? Аз от три часа чакам тука.
- Дайте ми номер 37.
- Няма.
- Как няма? Защо няма?
- Свършиха.
- Харесват ли ти?
- Хубави са.
- Токът не е ли малко висок?
- Не. Отиват ти. Ти вадиш хубав крак и всякакъв ток ти отива.
- Напоследък нашите правят екстра патъци.
- Италианските са по-гот. Ето виж – един авер ми ги пробута.
- Моите са по-гот. Правят напоследък – отвориха се нашите.
- Айде, бе другарко, аз от три часа чакам тука.
- Дайте ми да пробвам 37 номер.
- Няма.
- Как няма? Защо няма?
- Свършиха.
- Хубави ли са?
- Ти си знаеш. Какво ме занимаваш мене. Искаш двайсет лева – на ти двайсет лева.
- Да не ги ли вземам?
- Твоя работа.
- Щом е така, няма да ги взема. Свидят ти се двайсет лева.
- Сега какво! Скандал ли ще вдигаш? Ш-ш-шт! Вземай ги веднага! Веднага ги вземай, че дяволите ще те вземат!
- 37 номер?
- Няма.
- Как няма? Защо няма?
- Свършиха.

НЕПОЗНАТАТА: До кога си тук?

АЗ: До утре.

НЕПОЗНАТАТА: Ако нямаш никакви ангажименти, да вечеряме заедно някъде.

АЗ: Може. Но вероятно ще се забавя у приятели, нали разбираш първо дете. Сигурно ще падне голямо пиене.

НЕПОЗНАТАТА: Ще си бъда в хотела – ако искаш, обади се.

АЗ: Ако не звънна до 12, лягай и спи.

Трамваят.

НЕПОЗНАТАТА: Качвай се. Ще те чакам.

АЗ: Добре.

Глава трета: НЕЛИ

Половин час закъснение. Не е красиво. Какво пък – някога тя закъсняваше повече. Ето я на пейката със синята количка. Количката е май италианска. Наистина много е напълняла и е облечена демоде.

АЗ: Как си?

НЕЛИ: Занимавам се с нея.

АЗ: Нахрани ли я?

НЕЛИ: Малко яде, но още щом я изведох навън и заспа.

АЗ: Така е, чистият въздух я замайва.

НЕЛИ: То в София един чист въздух...

АЗ: Колко се роди?

НЕЛИ: 3 и 600.

АЗ: Голямо бебе.

НЕЛИ: Да. Сега е 7 и 300. 66 сантиметра.

АЗ: На колко месеца е?

НЕЛИ: На три и половина.

АЗ: Значи почти половин килограм над нормата. И с три сантиметра по-дълга.

НЕЛИ: Ти откъде ги знаеш тези работи?

АЗ: От къде мислиш?

НЕЛИ: Твоят Петю вече съчинявал стихотворения?

АЗ: От къде знаеш?

НЕЛИ: Знам.

АЗ: Много е сладка. И наистина като че ли прилича на тебе. Мъжът ти не го познавам.

НЕЛИ: Не си ли го виждал?

АЗ: Никога.

НЕЛИ: Чакай, ще ти го покажа.

Кофти е. Всъщност аз съм доста по-хубав.

НЕЛИ: Имаш ли снимка на Румяна?

АЗ: Не.

НЕЛИ: И пръстен нямаш.

АЗ: Колко кални работи се вършат с пръстен на ръката.

НЕЛИ: Променил си се.

АЗ: Възможно е.

НЕЛИ: Обичаш ли я?

АЗ: А ти обичаш ли го?

НЕЛИ: Дължа му много. Всичко.

АЗ: Значи не го обичаш.

НЕЛИ: Обичам го. Всъщност какво е това „обич“... Помниш ли, едно време мислехме, че се обичаме?

АЗ: Помня.

НЕЛИ: Мислехме, че „обич“ е да не можеш без някого: всеки ден, всяка нощ да бъда при тебе. Нещо като „светла лудост“.

АЗ: А сега?

НЕЛИ: Сега ми се струва, че знам какво е.

АЗ: Какво е?

НЕЛИ: Осъзнато чувство. Съвсем осъзнато и трезво чувство. Просто разбираш, че си слял живота си с някого. Неговият живот е твой живот и това е всичко... Живееш живота му.

АЗ: Това прочела ли си го някъде?

НЕЛИ: Обиждаш ме.

АЗ: Извинявай, но ми звучи книжно.

НЕЛИ: Защо? Ето Сашо е архитект. В службата го ценят. Оня ден са го повишили. Началниците го обичат. Най-млад, а най-бързо прогресира. Имаме Деси, разбира ме, не си изневеряваме, никога не сме се карали... Още да говоря ли?

АЗ: А сега не искаш ли винаги да бъдеш при тебе?

НЕЛИ: Но това е невъзможно. Той е толкова зает. И често пътува. Ето, сега е в Югославия. Тези обувки харесват ли ти – немски са. Не, не мисли, че съм еснафка, но много е внимателен. Винаги ми носи много приятни неща.

АЗ: Значи живееш живота му.

НЕЛИ: Да... Той нищо не крие от мене. Дори ми разказва за една чехкиня, която го гонила по цяла Прага... И всички неприятности в службата. Аз съм му най-добрият съветник. Знаеш ли колко послушно момче е? Пазарува и ми помага в прането, а в службата си има едни завистливци – стопил се е от мъка. Има едно хлапе – архитект Пейчев – непрекъснато лае по него... Постелка бил, подмазвал се. Нима всеки, който е добре с шефа, е постелка? Това е, защото ни идва на гости. Способен е, уважават го. А този Пейчев ще си навлече белята някой ден. Сашо каза, че ще го уволнят за подронване авторитета на по-висшестоящия и за липса на дисциплина. Защо го държат още, не мога да разбера. Спечелил някакъв конкурс, голямо чудо. Не, че е некадърник, но защо се меси там, където не му е работа!

АЗ: Значи живееш живота му? А той живее ли твоя живот?

НЕЛИ: Е, не съвсем. Не пече чушки и не къпе бебето, но поне килимите изтупва.

АЗ: Това ли е твоят живот?

НЕЛИ: Знаеш ли... Тежко ми е, Слави...

Заплака изведнъж. Защо е необходима тази маска!

АЗ: Как си, Нели?

НЕЛИ: Зле, Слави.

АЗ: Свириш ли още?

НЕЛИ: Не остава време.

АЗ: Със свекървата как си?

НЕЛИ: Зле. Изобщо зле... Миналата година едва не се разведохме. Ти как си?

АЗ: Горе-долу.

НЕЛИ: Обичаш ли я наистина?

Има ли смисъл да ѝ обяснявам.

АЗ: Да.

НЕЛИ: Какво работи тя?

АЗ: Медицинска сестра е. Завърши сестринско училище.

НЕЛИ: Сигурно е храбро момиче.

Има ли смисъл да ѝ обяснявам.

АЗ: Да.

НЕЛИ: А аз винаги съм била страхлива, нали, Слави? Какво ли би било тогава да бях дошла с тебе. Аз съм си виновна. Уплаших се.

АЗ: И аз съм същият като мъжът ти. Съвсем същият.

НЕЛИ: Не, ти си друг. Ти си независим, Слави. Ти имаш характер. Тебе хората те обичат... Знаеш ли, преди шест месеца имаше банкет в службата. Той не искаше да ме вземе заради корема ми. Срам го било. Кой ми го направи този корем? Все пак ме взе. Седнахме до директора и изведнъж разбрах, че никой не обича Сашо. Никой... Директорът му беше предложил да участват заедно в един конкурс. Знае, че е способен и го използва. Пет месеца Сашо работи сам – всичко: идеи, чертежи, макет – директорът дошъл накрая и предложил нещо ужасно тъпо. Не знам какво, но ужасно тъпо. Сашо се прибра вечерта разстроен, плаче му се. „Какво има?” „Така и така”. „Няма да го приемеш”. „Как няма да го приема, представяш ли си?” И го прие. За това взеха само поощрение. А после си го поделиха с директора. А Пейчев с още един млад архитект спечелиха първа награда. Оттогава се мразят и с директора, и със Сашо... Не знам, но струва ми се, че ти никога не би направил така. Да се съгласяваш с нещо, когато мислиш съвсем иначе.

АЗ: Разбира се, винаги трябва да имаш свое мнение.

НЕЛИ: Виждаш ли? Помниш ли как те скъсаха по съпротивление на материалите, защото не беше съгласен с професора?

Време е да сменим темата.

АЗ: Никак ли не свириш?

НЕЛИ: Умряла работа. Детски илюзии.

АЗ: Защо? Свиреше хубаво. Имаше награди.

НЕЛИ: Бебето нещо е жадно.

АЗ: Очите му наистина са като твоите.

НЕЛИ: Остарях. Напълнях.

АЗ: Напротив. Много добре изглеждаш. Сексапилна мадама.

НЕЛИ: Просто ми наедряха гърдите. Трябва да отслабвам.

АЗ: И така си добре. Ти винаги си била хубава.

НЕЛИ: Знаеш ли... Той ми изневерява.

АЗ: Това интересува ли те?

НЕЛИ: Обидно е.

АЗ: Случва се.

НЕЛИ: Искях да се разведем. Щях да избягам.

АЗ: После?

НЕЛИ: Къде да отида? Разбрах, че не мога иначе. Изглежда съм свикнала с него, Слави. Просто съм свикнала. Шест години заедно, във всичко, в тревогите и малките радости, на масата и в леглото... Навикът е страшно нещо, нали?

АЗ: Да...

НЕЛИ: Затова му позволих да ми направи дете. Преди не исках, а сега съм почти щастлива. Виж, колко е сладка!

АЗ: Харесвам я за снаха.

НЕЛИ: Сашо няма да я даде.

АЗ: Ревнив ли е?

НЕЛИ: Ужасно... Като работех в парфюмерията, всяка вечер в 7 идваше да ме прибира с колата.

АЗ: Ти изневеряваш ли му?

НЕЛИ: Аз?... А ти на жена си?

АЗ: Понякога.

НЕЛИ: И аз понякога.

АЗ: Аз досега не.

НЕЛИ: И аз досега не... Има ли значение, Слави... Всъщност, изневерих му един път. На теб мога да кажа. Само на теб. От злоба. Напук. Когато разбрах, че има връзка с една руса архитектка. Майка му е ужасна жена, Слави. Твоята майка е съвсем друга жена.

АЗ: Какъв беше?

НЕЛИ: Кой?

АЗ: Този.

НЕЛИ: Момче. Купуваше одеколон на мадамата си.

АЗ: И после?

НЕЛИ: Ревнуваш ли?

АЗ: Глупости.

НЕЛИ: То беше преди детето. Сега никога не бих могла.

АЗ: Вземи това... За детето е.

НЕЛИ: Какво е това? Не, остави!

АЗ: Вземи го. Кукла е.

НЕЛИ: Не, не! Не бива... Знаеш ли...

АЗ: Какво?

НЕЛИ: Не ми се иска. Все пак... детето... нали разбираш.

АЗ: Не разбирам.

НЕЛИ: Просто не искам да гледам Десислава и да си спомням за тебе. Разбираш ли? Когато си спомням за тебе, ето вчера с писмата, ставам неспокойна. Разбираш ли? Не, не можеш да разбереш. Не се сърди, много ми се насъбра напоследък, поне ти не ми причинявай болка. Ти май нещо се сърдиш. Когато се обади, изведнъж ми мина през главата, че съм сама вкъщи, че той е далече, че тази стара вещица е на курорт и ти можеш да дойдеш при мене. Това никога не ни се е случвало. Ти беше ужасно принципен и смяташе, че нямаш право преди да се оженим... Разбираш ли, просто трябва да бъда спокойна, да не мисля за нищо, само за Деси. Ето, сега отиваме с тебе вкъщи, а после?... После споменът ще бъде или приятен или неприятен, но ще си остане спомен. Ужасно е... ужасно е последният ми спомен за тебе да е неприятен. Ако е приятен – ще се измъчвам, ще се влюбя може би пак в тебе, а това не бива... не бива да става, нали, Слави? За какво ми е любов без осъществяването ѝ? Разбираш ли?... Сърдиш ли се?

Целуна ме. По устните. Посред бял ден. Както някога.

АЗ: Разбирам те. Никога не съм мислил да идвам у вас. Просто...

Дявол да го вземе, почти съм развълнуван.

Просто исках да те видя. Да се огледам... в тебе един вид. Такива едни работи. Може ли да се живее без любов, а?

НЕЛИ: Гледат ни! Ужас! Съседката ни видя. Онази, високата на пейката на завоя. Страшна клюкарка е. Аз тръгвам. Обаждай се. Прощавай за куклата, но... Всъщност какво като съм те целунала – все едно, че си ми братовчед. Хайде, че може да си имам неприятности.

Тръгна си, без да се обърне.

ПЕСЕН ВТОРА

Ах, дните все по-често си приличат,
телата все по-рядко се привличат,
сърцата във скафандри се обличат,
мечтите от умора коленичат
и спомените почват да надничат,
за да развличат, или да отричат...
И все пак, все пак още криволичат
поточетата на кръвта, и тичат,
и търсят се и все не се пресичат.

Глава четвърта: КИРЧО

Добре, че няма много хора. На тази маса е най-добре. Лена трябва да дойде след 15 минути... Сега само този ми липсваше.

КИРЧО: Здравсти бе, Слави! Къде се губиш бе, човек?

АЗ: О, Кирчо! Сядай... Какво ще пиеш?

КИРЧО: Каквото поръчаш.

АЗ: Едно уиски?

КИРЧО: Може. По какъв случай насам?

АЗ: Командировка.

КИРЧО: Нещо неприятно?

АЗ: Напротив. Малко разнообразие.

КИРЧО: Как е там, как я караш?

АЗ: А, добре, не се оплаквам.

КИРЧО: Ожени ли се?

АЗ: Да.

КИРЧО: А, честито!

АЗ: То е стара работа. Шест години.

КИРЧО: Деца имаш ли?

АЗ: Момче на пет.

КИРЧО: Браво, браво, туй да се чува.

АЗ: Ти как си?

КИРЧО: Да чукна на дърво – добре.

АЗ: Тук си, нали?

КИРЧО: Тук.

АЗ: В кой завод?

КИРЧО: Ама ти не знаеш ли?

АЗ: Не.

КИРЧО: В Министерството съм вече.

АЗ: От кога?

КИРЧО: Има-няма девет месеца.

АЗ: Е, как е?

КИРЧО: Не се оплакваме.

АЗ: Така е. А ние в провинцията кютаме по заводите.

КИРЧО: Какво да ти кажа, брат, и нашата не е лесна.

АЗ: А да се сменим.

Не си струва, но нещо ставам злобен.

КИРЧО: С удоволствие. Почвам да забравям за какво съм учил.

АЗ: Ти пък както учеше...

КИРЧО: Е, де... Сега какво, завиждаш ли?

АЗ: Не бе. Просто ми стана смешно. Помниш ли как ти пробутах билета по цветни метали?

КИРЧО: Май че имаше такава нещо.

АЗ: Не помниш ли, бе? После ме черпи малка сливова в „Грозд“.

КИРЧО: А, да бе. Малка ли съм те черпил? Как така? Дай по още едно голямо уиски.

АЗ: Ти ожени ли се?

КИРЧО: Така като ме гледаш... Аз да не се казвам Слави? Ти за онуй хубавичкото ли се ожени?

АЗ: Кое?

КИРЧО: Е, онази, ученичката, дето все се водехте за ръка. Големи скици бяхте, ей.

АЗ: Не за нея.

КИРЧО: Ами за коя?

АЗ: Не я познаваш.

КИРЧО: Не е от София?

АЗ: Не е... Как стана това за Министерството?

КИРЧО: Стана. Не е важно как.

Всъщност защо да не опитам?

АЗ: Виж... аз съм по една работа тук. Познаваш ли Рашков?

КИРЧО: Е?

АЗ: Добре ли го познаваш?

КИРЧО: Защо? Ако трябва нещо, кажи, ще я уредим.

АЗ: Какъв човек е той?

КИРЧО: Шеф.

АЗ: Справедлив ли е?

КИРЧО: Слушай, брат, що не кажеш направо за какво се отнася. Нещо в службата, а?

АЗ: Не става въпрос за мене. За Ванката. Ванката Димчев, нали го знаеш?

КИРЧО: Кой Ванката, бе?

АЗ: Ванката Димчев – една година след нас завърши, не си ли спомняш? Висок, хубаво момче... А, знаеш го. Дето му продаде на тройна цена учебниците си.

КИРЧО: А, той ли! Знам го, как да не го знам. Симпатията. Що кафе сме пили по кафенетата с него. Малко зубрач падаше, ама нахакан мъж. Знам го, как да не го знам. Е, какво?

АЗ: Загази.

КИРЧО: Айде, бе! Че за какво?

АЗ: Всъщност, ако питаш мене, той е прав. Това шестмесечие сме страшно закъсали и той стана на едно събрание, че като почна. Всички по ред, начело с Директора. ”Какъв ръководител сте Вие...” и така нататък. И не само това. Всичко, което се говори на ухо го изнесе наяве.

КИРЧО: Айде, бе!

АЗ: Да. И за злоупотреби със служебното положение и не знам си какво.

*Кой знае защо се оглеждам, когато произнасям тези думи и шепна.
Навик.*

КИРЧО: И после?

АЗ: После изглежда е писал изложение до Рашков.

КИРЧО: Аха.

АЗ: Само че преди няколко месеца се разведе. Нали си е педант – бачка извънработно време и жена му тръгнала по лекия.

КИРЧО: Бива ли я поне?

АЗ: Бива я. И сега съм тук с директора уж за разширението, а всъщност точно по този въпрос. Той иска да го подведе по много мръсна линия – морално разложен, идва пиян на работа – той ли ще ни оправя един вид. И понеже всички са с Ванката, но си траят – взе, че натопи мене. Хитър е. Ето и един млад специалист ме подкрепя и осъжда Димчев. Тя става една...

Лена може да дойде всеки момент.

КИРЧО: Е, ти сега, какво?

АЗ: Аз – нищо. Какво ми пука. Само че Ванката – ще си отиде момчето на вятъра. Ти често ли влизаш при Рашков?

КИРЧО: Защо?

АЗ: Кажу ми два лафа за Ванката насаме. Кажу ми каквото знаеш от студентството – че е симпатяга, че е нахакан мъж...

КИРЧО: А бе аз да му кажа, ама дали ще хване дикиш?

АЗ: Все ще хване.

КИРЧО: Ще му кажа, защо да не му кажа. Ама виж какво... дай да я обмислим по-добре тази работа. Да не взема да го подведе, че после...

АЗ: Бъди спокоен, не е виновно момчето.

КИРЧО: Кой те пита виновен ли е, не е ли виновен. Важното е какво отношение ще се вземе към него... После аз за студентските години мога да кажа, но това него не го интересува. Важното е поведението му в завода, а ти за това най-добре можеш да кажеш.

АЗ: Там е работата, че не мога да кажа. Представяш ли си изведнъж да застана против човека, от когото само добро съм видял. Квартира ми даде, на специализация смята да ме праща, евентуално началник-цех ще ме прави. Комплицирано положение. Пък от друга страна как ще погледна Ванката в очите. В една стая работим, не сме чак толкова приятели да кажем, ама все пак... Пък и другите в завода ще научат и ще стане една... Как баш на мене се случи... Да има начин да мълча, ще мълча, ама сега

работата е опряла да говоря против Ванката. Пък и да мълча – все едно. Мълчанието е знак на съгласие – банална истина.

Май говоря куп глупости, но не мога да се спра. Знам, че няма смисъл точно пред него да говоря, но какво да се прави – той може малко да помогне.

КИРЧО: Да-а... Не знам какво да ти кажа. Ако питаш мене, пробвай с малко дипломация. Кажи: съгласен съм с другаря директор. Димчев не е прав. Димчев лекомислено избързва. Той не вижда нещата в перспектива, а съди за тях по дадения момент. Прави обобщения и нанася лични обиди, което аз не приемам. Но това се обяснява с характера му, другари. Димчев не е лош човек, но лесно избухва и като се прибавят известни лични обстоятелства – семейство и т. н. – може да се обяснят някои неща. Нека все пак се има предвид, че това е един способен специалист. После като срещнеш Ванката, ще му кажеш как си изтъкнал неговите качества. И директорът ти ще е доволен, и Ванката няма да ти се сърди. А Рашков да си решава въпроса. Аз трябва да тръгвам.

Лена! Точно сега ли трябваше да се появи!

АЗ: Запознайте се, това е братовчедка на жена ми.

КИРЧО: Кирчо се казвам.

На всичкото отгоре се хили съучастнически и ѝ целува ръка. После стиска моята.

Ако жена ти е хубава като братовчедка си – ще взема и аз да се ожена. Жалко, че трябва да вървя – съвещания, съвещания – край нямат.

Продължава да ми стиска ръката.

А ти като идваш, обаждай се. Обаждай се, че съвсем ще се забравим. И за оная работа слушай мене. Слушай мене и всичко ще се оправи. И не се навирай между шамарите. Дръж здраво и умната. Хайде.

Излезе като забрави да плати както едно време.

ЛЕНА: Добре дошъл.

АЗ: Благодаря.

ЛЕНА: Как си?

АЗ: Виждаш.

ЛЕНА: Отслабнал си.

АЗ: Работа.

ЛЕНА: Семейството как е?

АЗ: Благодаря, добре.
ЛЕНА: Синът ти?
АЗ: И той е добре.
ЛЕНА: Носиш ли му снимката?
АЗ: Ето.
ЛЕНА: Пораснал е доста. На тебе прилича.
АЗ: Да. И върви също като мене – десният крак навътре.

Разговорът нещо не върви.

АЗ: Какво ще пиеш?
ЛЕНА: Нищо. Получаваш ли ми писмата?
АЗ: Да.
ЛЕНА: Унищожаваш ли ги?
АЗ: Да.
ЛЕНА: Какво да се прави, свикваме с подлостта. Откъде го измисли – братовчедка на жена ти.
АЗ: Не можах да измисля друго в момента. Заповядай!

Взема кутията. Затваря я веднага. Какво ѝ става?

АЗ: Какво има?

Мълчи.

АЗ: Станало ли е нещо?
ЛЕНА: Нищо особено.
АЗ: Кажу какво има!
ЛЕНА: Ти не се безпокой, не, моля те, никак не се безпокой.
АЗ: Ще ми кажеш ли какво има най-после?

Започвам да се ядосвам не на шега.

ЛЕНА: Ще ти кажа, само че какъв смисъл има. Преди месец бях на лекар. На частен. Ти не се безпокой... Свърши се... Дори не болеше.

Слава Богу!

АЗ: Защо не ми писа? Защо не ме почака?
ЛЕНА: С какво щеше да ми помогнеш?

Тъпо настоявам.

АЗ: Все пак защо не ме почака?

Мълчи.

АЗ: Прощавай, че те питам, но все пак...

Говоря и чувствам, че съм мръсник.

Не, нелепо е, но колко струваше?

Очите ѝ стават големи от изумление. Отвратителен съм.

ЛЕНА: Колко струваше? Нищо не струваше. Само една илюзия. Да вървим, Слави, всички ни гледат.

АЗ: Моля, плаща!

Оставям 10 лева на масата.

ПЕСЕН ТРЕТА

Струва ли си всъщност,
имаше ли смисъл
да започнем тази
глупава игра?
Ти не си самичка,
аз не съм самичък,
и за теб не давам
пукната пара.

Спомени и хора,
навици и мисли
между нас разсипват
своя лепкав прах.
Вкус на чужди устни
има в твоите устни,
смях на чужди устни
има в моя смях.

Струва ли си всъщност?
Имаше ли смисъл,
като знаем края,
като няма път?
Има две пътеки,
има двама души –
двама в две пътеки
винаги вървят.

Но...
когато морето, небето, земята
пред нас, и над нас, и под нас замълчат,
в очите, в ръцете, в телата, в сърцата
сто дявола дяволски думи шептят.

Случайни, нетрайни, и смешни, и грешни
желания впитат ни в ритъма нов
и няма ни вчерашна, утрешна, днешна,
а пак безначална, безкрайна любов.

Ах, защо ли впрочем, малко тъжна стана
тази лековата, глупава игра.

Дявол ще те вземе, ти какво си мислиш –
аз за теб не давам пукната пара.

Репортаж втори:

- Къде отиде тази без билета? Къде е другарката без билета?
 - Какви хора, брей!
 - Не ме настъпвайте, моля.
 - Не те настъпвам, бе. Този ватман кара като улав.
 - Къде е тази без билета. Ей тука беше. Къде е другарката без билета.
- Направете път, моля.
- Ей, младеж, ти що не станеш, бе! Не видиш ли, че бабата стои права.
 - Ами ти що не станеш? Я се виж какъв здравеняк си.
 - Ей тука беше. Оная с червената рокля. Без билет.
 - Какви хора, брей!
 - Не ги е срам, за четири стотинки.
 - Ей тука беше – без билет слезе. Море да бех те хванала, щех да ти дам аз да се разбереш как се возиш без билет.
 - Какви хора, брей!
 - Вчера в нашата махла откраднаха един килим от въжето.
 - Ти ще станеш ли да седне бабата, бе!
 - Ами ти що не станеш?
 - Ей тука беше. Без билет слезе!
 - Каква младеж, брей, каква младеж!
 - Сядай, бабо!
 - Не се блъскайте, бе другари, що се блъскайте, всички ще слезем!
 - А бе гледам я аз – стои до вратата. Докато проверя билетчетата – взе, че слезе. Без билет. Море да бех те хванала...
 - А сега стани ти, че идва друга баба. Седни, бабо, седни! Ей там на мястото на оная, червения, дебелия.
 - Недей сега.
 - Защо? Никой не вижда.
 - Обичам те.
 - И аз.
 - Не се блъскайте, бе другари, що се блъскайте!
 - Вчера откраднаха един чифт обувки от магазина. Продавачката била нова. „Може ли кай и дясната обувка?” „Не може!” „Краката ми кай са различни”. И онази повярвала.
 - Какви хора, брей, какви хора!

Глава пета: ЛЕНА

ЛЕНА: Къде ме водиш?

АЗ: Горе. Сам съм в стаята.

Отдръпва се, но я хващам за ръката.

ЛЕНА: Не мога. Ако ме хванат, ще умра от срам.

АЗ: Никой няма да те пита.

ЛЕНА: А ако ме спрат?

АЗ: Ще кажеш, че си в стая 401 – там наистина има една жена.

ЛЕНА: Познаваш ли я?

АЗ: Не. Видях я да си иска ключа от администраторката. Значи аз се качвам с асансьора пръв, а ти малко след мене. Номер 301 – трети етаж.

ЛЕНА: Нека се качим поне заедно.

АЗ: Подозрително е.

ЛЕНА: Нека по-добре се поразходим в парка.

АЗ: Не. Чакам те след две минути.

В стаята няма никой, както предполагах. Куфарът на директора е на мястото си – поставям върху него куклата. Папката е на леглото, скривам я под него. Лена влиза. Толкова отдавна не сме били сами заедно. Започвам да я целувам още на вратата.

ЛЕНА: След една седмица ще се омъжа.

Целува ме.

АЗ: Добре.

Целувам я.

ЛЕНА: Ти искаш ли?

Целува ме.

АЗ: Щом трябва...

Опитвам се да разкопчая шлифера ѝ. Тя се отдръпва и сядна на леглото.

ЛЕНА: Казва се Михаил.

АЗ: Знам. А ти му казваш Мишо.

Изважда цигара и чака за огънче.

АЗ: Нямам огънче. Запалката...

ЛЕНА: Както винаги.

Рови из чантичката си за кибрит. Пушим.

Казвам се Михаил. Години 40. Професия лекар. Разведен без деца. С „Фолксваген” и вила в Бояна.

АЗ: Не е лошо.

Опитвам се да бъда равнодушен.

ЛЕНА: Има всичко необходимо за брак по сметка. Освен това ме обича.

АЗ: Кога точно е бракът?

ЛЕНА: На 25-ти в неделя.

АЗ: Мога ли да ти изпратя телеграма?

ЛЕНА: Пак Иван ли ще се подпишеш?

Разговорът иззlobява.

АЗ: Може да измисля друго име.

ЛЕНА: Няма значение. Той знае за тебе.

АЗ: Това ли е краят?

ЛЕНА: Може би искаш да се виждаме и после?

АЗ: Както искаш. Записа ли курсове за шофьорство?

ЛЕНА: Да. И си купих „Книга за домакинята”.

Игра на нерви.

АЗ: Тогава можеш да отидеш да я четеш.

ЛЕНА: Прав си.

АЗ: Нямаш много време. А и шивачката те чака. С бяла рокля ли ще бъдеш?

ЛЕНА: И с було. От „Некерман”... Може ли да си вървя?

АЗ: Както искаш.

Тръгва, а аз я застрелвам в гръб.

АЗ: Детето от него ли беше?

Тя се връща и ми изплющява такъв шамар, че ухото ми писва. Обръща се и излиза. Така ли! Ей сега ще звънна на Непознатата от 401 стая и ще ѝ кажа да дойде.

АЗ: Дайте ми стая 401.

В същия миг се разколебавам, но вече е късно.

НЕПОЗНАТАТА: Кого търсите?

АЗ: Извинете, изглежда съм сбъркал.

НЕПОЗНАТАТА: Тук е 401-ва стая.

АЗ: Аз търся 501-ва. Погрешно са ме свързали.

НЕПОЗНАТАТА: Не Ви ли познавам?

АЗ: Вероятно не.

Затварям. Куклата ми се плези отсреща. Лена!

Номера ще ми прави, значи! Изблъсквам я вътре. Крещи, но не плаче.

ЛЕНА: Какво искаш? Какво искаш още! Кажу, де, какво още искаш!

АЗ: Седни.

ЛЕНА: Ти повярва, нали. Повярва! Отдавна го искаш, нали? Искат ти се да се омъжа, нали! Съвестта ти да е чиста, нали!

В такива моменти е най-добре да мълчиш. Изчаквам я да се успокои.

АЗ: Кой е той?

ЛЕНА: Никой.

АЗ: Нали ме сбърка с него по телефона.

ЛЕНА: Нямах право да ме питаш.

Сега вече аз започвам да крещя.

АЗ: Да, нямам право. Знам. Аз нямам право – няма нужда да го казваш. Аз никога над никого нямам право, дявол да го вземе.

ЛЕНА: Защо? Над нея имаш право, нали. Тя ти е жена.

Почва да ме имитира.

„Аз съм удавен в дребни семейни грижи, всеки ден едно и също: закуска, работа, канчета за стол, пак работа, детска градина, вечеря, спане, после пак закуска, пак работа, пак канчета за стол.” Така говореше, нали? И че никога не си си представял живота така. И че трябва да се случи нещо, което да го промени. И какво се промени? Закуска, работа, канчета за стол, командировка, любовница и пак канчета за стол...

АЗ: А с тебе не е ли така? Съученикът ти, после Симо, после Боби, после компаниите ти, после аз, а сега Мишо. Каква е разликата?

ЛЕНА: Глупак! Защо се правиш, че не разбираш. Не разбираш ли, бе глупак, че от онова лято, когато ме заговори там на пейката аз си върнах способността да плача, способността да страдам, да мисля, как не го разбра, бе глупак. Не, ти разбираш, но се правиш, че не разбираш, защото така ти е по-удобно. И защото се страхуваш от мен, ама така се страхуваш, че мога да поискам да се разведем, ама на мене и през ум не ми е минало такова нещо. И си стоя аз в къщи, и чета уж за изпит, а пък в главата ми все този глупак, който стои отсреща сега и писма „до поискване” му пиша да не ги хване жена му и си викам каква мръсница си ти, Еленке, и на – не мога иначе. Защо, бе глупак?

АЗ: Защо?

ЛЕНА: Защото си добър, защото сам не знаеш колко си добър и глупав, че ти, ако някой ти подаде толкова, ти му даваш толкова...

Широко разперва ръце. Вярно е това.

Че аз, ако бях поискала да дойдеш при мен, ти от глупавата си добрина щеше да оставиш жена и дете и щеше да дойдеш, и щеше да страдаш, да се измъчваш, и никога нямаше дума да кажеш за това. Че ти така си превил гръб и така мълчаливо приемаш всичко, което ти се стовари на главата, че ако ти кажат – стани подлец! ще станеш, не от друго, ами от глупавата си добрина, от тъпото си неудобство да откажеш. Че аз, ако бях ти написала за това дете, ти щеше да пристигнеш с първия самолет и щеше да настояваш да не го махам, а в себе си щеше да трепериш от страх да не би да взема да го родя. Така ли е? Така е. И сега си мислиш – брей! че тя не била толкова глупава, а аз я мислех... Знам за какво ме мислеше. За момиче от улицата, на което ти отваряш очите. Колко благородно! Вадя едно момиче от калта! Показвам му правия път! Как? Като го вкарам в още по-голяма кал. И защото аз те обичам, глупако, а ти и тоничко не ме обичаш, на 25-ти наистина ще се оженя, само че с обратен адрес: аз не го обичам, но той ме обича. Какво по-голямо богатство от това, а? Някой да те обича!

Вратата се отваря и влиза Директорът.

ДИРЕКТОРЪТ: Извинете, не очаквах и влизам без да почукам.

Отвратителна ситуация!

АЗ: Запознайте се. Това е сестра ми, Тони.

Нищо друго не можах да измисля.

ЛЕНА: Аз не съм му сестра. Ясно ли Ви е. Смятам, че Ви е ясно. Любовница съм му. И се казвам Елена, запишете си го. Не Тони, а Елена.

Излезе.

А Директорът с нищо не показва, че е изненадан.

ДИРЕКТОРЪТ: Дойдох за папката.

АЗ: Да, разбира се.

Дори не се учудва, че я изваждам изпод леглото.

ДИРЕКТОРЪТ: Тази вечер ще спя при приятел. Значи утре 14 нула нула в Министерството.

Приготвя се да тръгва. Не, не бива, трябва да му кажа.

АЗ: Не мога...

Бавно се обръща.

ДИРЕКТОРЪТ: Зает ли си?

АЗ: Изобщо не мога... Уволнете го, но мене не ме бъркайте. В природата не ми е... Неудобно ми беше да Ви кажа. Това си е лично ваш конфликт... Какво общо имам аз...

Имам чувството, че не е изненадан.

ДИРЕКТОРЪТ: Виж какво, моето момче. Това не е лично мой конфликт. Но все едно, на твое място и аз бих отказал. И все пак нека да ти обясня. Да вземем случая с пречиствателното съоръжение. Взехме ли решение да не го строим? Взехме. Цялото ръководство ли взе решението? Цялото. Построихме ли столова с тези средства? А спортна площадка? За кого? За мене или за завода? Вземе ли се веднъж решение, може да е противодържавно, не споря – ако обичаш завода си – поддържай го. Какво направи Иван Димчев като се оплака в Министерството? Предаде собствения си завод. Той не обича завода, на него не му пука за този завод. А аз 20 години се блъскам тук. Младостта ми отиде. Той иска собствената му съвест да е чиста. Добре. Щом е така, какво търси той в нашия завод. Да върви другаде. Ако нещо се случи, той вече се е застраховал, той е предупредил... Аз може да си отида, разбира се, и сигурно ще си отида, но тежко му на завода, помни ми думата, ако някой ден Иван Димчев започне да го ръководи.

АЗ: Не... Вижте... Вие не го познавате...

ДИРЕКТОРЪТ: Аз ли не го познавам. Всички познавам аз. Ти така си мислиш, че не ви познавам. От чистачката до главния инженер Стоянов,

дето чакаше сгоден случай да се измъкне в София и ето, че най-после го дочака – след един месец го изтеглят в Министерството – чиновник ще става. А ти си друго. И тебе те познавам. Ти завода си и работата си няма да напуснеш, така ли е?

АЗ: Така е, но...

ДИРЕКТОРЪТ: Ти сега си мислиш – гледай го стария хитрец! Взема ме в София да представлявам общественото мнение срещу Иван Димчев. Използва, че съм му задължен за апартамента. Глупости. С твоя приятел и сам мога да се справя. Тук има достатъчно материал. А и всеки друг бих могъл да извикам, кой би ми отказал? Взех те със себе си за друго. Взех те да те видят в Министерството. Да побеседват с тебе. Защото... не биваше да ти го казвам, но ще ти го кажа – защото те предлагаме за главен инженер на мястото на така издигналия се Стоянов. Там е цялата работа. Разбирам те – и ти искаш съвестта ти да е чиста, всички искате съвестта ви да е чиста. Добре, замини си, няма да ти се сърдя. А за главен инженер все пак ще те предложи. Това е!

Излезе. Стоя като ударен с чук по главата.

Телефонът звъни! Вдигам го машинално.

НЕПОЗНАТАТА: Ти ли звънна преди малко?

АЗ: Кой е?

НЕПОЗНАТАТА: Аз съм. Защо затвори?

АЗ: А! Ти ли си?

Толкова съм сам, че сякаш точно тя ми трябваше.

НЕПОЗНАТАТА: Сети ли се?

АЗ: Аз ли да се кача, или ти ще слезеш?

НЕПОЗНАТАТА: Сам ли си?

АЗ: Сам съм. Съвсем сам.

НЕПОЗНАТАТА: Имам половинка водка, да я взема ли?

АЗ: Вземи я. Влизай направо, не е заключено.

НЕПОЗНАТАТА: След две минути. Не съм облечена.

АЗ: Чакам те.

Репортаж трети:

- Ало, Мими?
 - Мими отиде на кино.
 - Кой си ти, бе?
 - Иванчо от Долно Камарци.
 - Станчев, какво става с тези части, бе? Уреди ли се нещо?
 - Съмняваш ли се?
 - Паламудите свършиха ли работа?
 - Уха! Да бях взел още двайсетина парчета и заем за тримесечието щяхме да издействаме.
 - Ало... ало...
 -
 - Ало... Ало...
 -
 - Ало... Петко... Защо мълчиш? Знам, че си на телефона.
 - А може би Петко не иска да се обади!
 - Извинете, коя сте Вие?
 - Аз ще ти кажа коя съм. Бъди спокойна и той ще ти каже коя съм.
- Какво си въобразяваш ти, ма? Че ще се разведем?
- Ало, Гошев!
 - Да.
 - Чуваш ли?
 - Чувам, чувам.
 - Сам ли си?
 - Сам съм.
 - Никой ли няма наоколо?
 - Никой няма.
 - Чуваш ли?
 - Чувам, бе, чувам. Не съм глух. Чувам.
 - Написах анонимно изложение срещу Колев.
 - Какво? Не чувам.
 - Срещу началника, бе, срещу Колев. Чуваш ли?
 - Не чувам, бе, не чувам, нищо не чувам.
 - Колко ти е температурата?
 - 38 и 2.
 - От дъжда вчера нали? Аз съм виновен.
 - Не, нищо. Хубаво беше.
 - Обичам те... А ти?

- Обичам те... А ти?
- Обичам те... А ти?
- Обичам те... А ти?

Глава шеста: НЕПОЗНАТАТА

Тя се появява със зелена рокля и с новите зелени обувки.

НЕПОЗНАТАТА: Ето ме. Добре ли изглеждам?

АЗ: Великолепно. Ще се напием ли?

НЕПОЗНАТАТА: Да. Имам случай.

АЗ: Какво съвпадение! Сядай.

НЕПОЗНАТАТА: Джими наистина бил женен. Днес след обяд разбрах. Една приятелка ми каза, ама чак след като я попитах. Знаела, а си траела.

АЗ: Аз също съм женен.

НЕПОЗНАТАТА: Така и предполагам.

АЗ: От къде?

НЕПОЗНАТАТА: Веднага личи.

АЗ: По какво?

НЕПОЗНАТАТА: Имам нюх.

АЗ: А Джими?

НЕПОЗНАТАТА: С него нюхът ми изневери. Поет. Човек на изкуството. От такива всичко можеш да очакваш. Знаеш ли какви стихове ми беше посветил: „Сърцето ми се люлее като кобилицата на бялото ти рамо”. Модернист! Всъщност има ли смисъл да говорим за това.

АЗ: Защо? Може.

НЕПОЗНАТАТА: Отегчавам ли Ви?

АЗ: Напротив.

НЕПОЗНАТАТА: Защо непрекъснато пиете?

АЗ: На „Виє” ли сме пак?

НЕПОЗНАТАТА: Извинявай, но нещо не ми харесваш. Какво ти има?

АЗ: Нищо. Просто съм малко уморен и бързо ще се напия.

НЕПОЗНАТАТА: Какво работиш?

АЗ: Инженер съм. А ти?

НЕПОЗНАТАТА: Ако ти кажа, няма да повярваш. Учителка съм.

АЗ: Ти?

НЕПОЗНАТАТА: Аха. И знаеш ли къде? В село Махалата, Кърджалийско. Чувал ли си за такова село? Не си чувал. Преподавам от I до IV клас включително. 90% помачета. Как си?

Това момиче все повече ме шашва!

АЗ: Добре си. И как така?

НЕПОЗНАТАТА: Така... А иначе съм пловдивчанка. А ти не си от Пловдив, нали?

АЗ: Не съм. Защо не пиеш?

Отпива глътка. Водката е вече под половината.

НЕПОЗНАТАТА: Веднага познах. Нюх! И за Джими познах, че не го познаваш, ама ме кодошиш. Ама и аз те изкодоших. Да не мислиш, че съществува някакъв Джими? Ами! Илюзия! Измислици!

АЗ: Как не съществува?

НЕПОЗНАТАТА: Ей така – не съществува.

АЗ: Е, защо?

НЕПОЗНАТАТА: Кое?

АЗ: Пий, де! Защо си в това село?

НЕПОЗНАТАТА: Защо? Откъде да знам... Всъщност много добре знам. Защото ми писна да се карам с нашите – дайте пари за обувки, дайте пари за рокля. А модата се сменя всеки ден. Ще изкарам две години и толкоз. После ще се омъжа и край.

АЗ: Това ли ти е професията?

НЕПОЗНАТАТА: Ами! Средно образование. Диплома 4.42. Не ми се учеше на мене, не ми се учеше. На поезия и любов ме избиваше. Нали съм хубаво момиче – това е. А там търсят учители под дърво и камък и никой не ще да ходи. Пък са едни смешни помаци – смешни, смешни... Свиква се. Представяш ли си – местният зоотехник ми предложи да се бракуваме. Стихове ми посвети: „Сърцето ми се люлее като кобилицата на бялото ти рамо”. Ха-ха! Там си нося вода с две кофи и кобилица.

АЗ: По работа ли си тук?

НЕПОЗНАТАТА: Пролетна ваканция... Отпуска, значи. Представяш ли си седем месеца само кал да газиш и в шушони да ходиш. Все пак писва. И ужасно изостанах от живота. Плаче ми се като гледам наоколо. Добре ли изглеждам?

АЗ: Дори много добре.

НЕПОЗНАТАТА: Ела да ме видиш след десет дена как ще изглеждам с шушоните... Това е... Десет дена живот и после пак... Три вече минаха и нищо. Все нищо.

АЗ: Защо нищо? Ти какво искаш?

НЕПОЗНАТАТА: Само не си мисли, че съм тръгнала на лов за мъже. И, че ще спя с тебе, пази Боже!

АЗ: Все пак не съм за изхвърляне.

НЕПОЗНАТАТА: Особен си, веднага личи.

АЗ: Изглежда имаш богат опит?

НЕПОЗНАТАТА: Право да ти кажа, опит нямам. Глупости, имам някакъв опит. Но имам нюх преди всичко!... Да ти гледам ли на ръка?

АЗ: Може.

НЕПОЗНАТАТА: Охо! Ще живееш много, линията на живота ти стига чак до китката. Ти си повече рационален, отколкото емоционален тип. Винаги много мислиш, преди да действаш. Имаш характер, но нямаш смелост. Имаш скрупули, но нямаш воля. Влюбен си, но не подозираш, че това е жена ти. В момента си объркан до немай къде. Животът ти може да се обърне с главата надолу. Зависи от тебе. Това е. Друго няма.

Още не мога да определя възприемам ли я като жена. Опитвам се да я прегърна, тя скача уплашено от леглото. Не мога да разбера играе или не.

АЗ: Защо не пиеш?

НЕПОЗНАТАТА: Все едно, няма да се напия. Имам тренинг. На село с хазяите що ракия съм изпила. Мили хора – не можеш да им откажеш. Анасонлийка. Пък ми се искаше да се напия.

Стои за всеки случай права до прозореца.

АЗ: Защо?

НЕПОЗНАТАТА: Нали ти казах, заради Джими.

АЗ: Нали Джими не съществува?

НЕПОЗНАТАТА: Кой ти каза?

АЗ: Ти, преди малко.

НЕПОЗНАТАТА: Излъгала съм те. Джими е журналист. Идва на село и писа за мене очерк. „Родопската учителка”. Излезе в „Жената днес”. Ти какво си мислиш!... Само, че...

АЗ: Какво само, че?

НЕПОЗНАТАТА: Дали не сбърках аз като му отказах? Май му охладня ентузиазмът. А беше почти влюбен. Имам нюх.

АЗ: А ти защо му отказа?

НЕПОЗНАТАТА: А ти като ме гледаш тук, за каква ме мислиш? Днес следобед му се обадох в редакцията, трябваше да дойде да ме вземе. Имал кола. Седем месеца не съм се качвала на друго превозно средство, освен на автобус и каруца. И на магаре. Там има едни костеливи, яки магарета. Идеален превоз за планина... Всъщност е весело. Ей, къде си?

АЗ: Тук съм.

НЕПОЗНАТАТА: Ти май заспиваш? За какво си тук?

Отново седна при мене.

АЗ: Не ми се говори.

Отново се опитвам да я прегърна. Не дава.

НЕПОЗНАТАТА: Не са хубави тези работи.

Имам чувството, че стаята се люлее, май се понатих.

АЗ: Случвало ли ти се е да говориш това, което не мислиш?

НЕПОЗНАТАТА: Непрекъснато го правя.

АЗ: Въпросът е друг. Или – или. Или аз, или един друг човек.

НЕПОЗНАТАТА: Колега?

АЗ: Да, имаш нюх.

НЕПОЗНАТАТА: Имам.

А може би да ѝ кажа всичко, а! Да ми олекне. Нали никога вече няма да се срещнем. На непознат човек всичко можеш да кажеш.

АЗ: Знаеш ли какво момче бях едно време. Каквото мислех – си го казах.

НЕПОЗНАТАТА: Сега имаш жена, дете, дом и не може, нали?

АЗ: Нещо повече. Имам амбиции.

НЕПОЗНАТАТА: Сигурно това зависи от директора ти?

АЗ: Зависи.

НЕПОЗНАТАТА: Приятел ли ти е?

АЗ: Цени ме така да се каже. Лансира ме. Това е така, знаеш ли защо? Жалко, но факт! Защото си трая. Мълча си и си работя. Ако ще заводът да се обърне с главата надолу – аз си мълча и си работя. Знаеш ли какво момче бях едно време.

Усещам, че се повтарям, искам да се спра, а не мога.

Ако не вярваш, питай Нели... Нели Станчева. „Борис Г” 103. Не, Станчева, а Калоянова по мъж. Телефон 98-72-83. Тя си е сега вкъщи. Мъжът ѝ го няма. Само с Деси... Питай я. На, вземи телефона и я питай. Тя ще ти каже защо ме скъсаха по съпротивление на материалите.

НЕПОЗНАТИТЕ: Ей ти! Май се напи, а? Толкова ли не можеш да носиш?

АЗ: Глупости! Какво си въобразяваш? Не бой се, не съм пиан. Трезв съм! Напълно трезв. Само че нещо ми се отвори дар словото. Говори ми се. Шест години живеем в една стая, сецаш ли се, не мога да спя с жената като хората – детето при нас, бабата слухти. Утре отивам в Министерството и ще плещя мръсотии... Срещу Ванката, сецаш ли се? А после ще стана главен инженер. И в Геферето ще отида на специализация, сецаш ли се. Главен инженер, все пак е нещо! А него ще го уволнят и точка... Ах, жена ми, жена ми! „Седем години стоиш на едно място, квартира като хората нямаме, отиди при директора, помоли го, другите се наредиха, внеси заем, коли си накупиха, а аз една манджа няма къде като

хората да сготвя, помиите на стола да ядем.” Права е жената!... Жена е. Храбро момиче! Син ми роди. Едва не умря – през корема го вадиха. Цезарово сечение... Всичко друго е бош лаф! Син имам – умник и половина. И върви също като мене – десният крак навътре... Специална стая ще има за него. Отделно. Да играе, да чупи, да беснее. Наесен влизаме. Ти като се обади, знаеш ли кой беше тук? Нали имаш нюх? Директорът. Ами! Тук беше Лена. Само, че какво? Тя мислеше, че аз съм НАЙ... НАЙ-добрият, НАЙ-честният, НАЙ... Няма НАЙ. Има КАТО ВСИЧКИ. Всеки гледа какво правят другите и прави същото. Ванката? Ето Ванката не е като всички и загази. И жена му го напусна, и ще го уволнят. Не, вземи 98-72-83. Вземи и повикай Нели Калоянова. Питай я! Тя е сама. Мъжът ѝ се казва Сашо. Слабохарактерен мъж! Никой не го обича. Питай я защо ме скъсаха по съпротивление на материалите. Не! Вземи 55-75-95. Не си е легнала още, сещаш ли се? Кажй й: „Лена, не му се сърди така е най-добре! Обаче, зарежи го този Мишо, лекар, разведен, 40-годишен с „Фолксваген” и вила в Бояна. Ела и си вземи куклата, за тебе е – не е за Нели. За никого не е. Вземи я. Спяща е!” Обади се!... Тогава аз ще се обадя.

Голям резил! По-силна е от мене, изглежда вече съм съвсем пиян.

НЕПОЗНАТАТА: Хайде, лягай! Лягай и спи!... Това е. По-кратко, по-кратко, няма да легна при тебе.

АЗ: Трябва да се случи нещо, разбираш ли, трябва да се случи нещо.

НЕПОЗНАТАТА: Тогава хайде да се случи! Да се събличам ли? За какво сме се събрали – да се замеряме с мръсотииите си ли? Това ли трябва да се случи?

АЗ: Върви си! Махай се! Остави ме сам... Искам да съм сам, чуваш ли? Махай се! Какво стоиш.

Сяда на леглото до мен. Ръката ѝ на челото ми е хладна. Също като ръката на жена ми, когато съм болен.

НЕПОЗНАТАТА: Не искаш да си сам... И аз не искам да съм сама. Отвратително е да си сам... Нечовешко е... Да-а, утре май ще си заминавам обратно. При Джими... Всъщност Джими не съществува... Илюзия! Измислици! Да не мислиш, че този журналист е Джими? Ами! Никакъв Джими не е той. Джими е в село Махалата и ме чака. „Сърцето ми се люлее като кобилицата на бялото ти рамо”. Добре го е казал. Метафора! От поезия не разбира, но в професията си е факир. Зоотехник – това звучи гордо!... Ти да не мислиш, че се казва Джими? Ами! Стоян се казва. Но аз му викам Джими... А Джими не съществува. За него бях чела някакъв роман, хе там едно време, когато бях ученичка. Кой знае, може да се омъжа за него, а? Отвратително е да си сам!... Да-а...

Става. Искане ми се да я спра, но не мога.

Утре май трябва да си заминавам. Как си?

АЗ: Вземи тази кукла за спомен. На мене не ми трябва.

НЕПОЗНАТАТА: Не искам. Имам нюх!... Съпротивление на материалите казваш? Хм... Съпротивление на материалите... А знаеш ли...

Ти как се казваш?

АЗ: Джими.

НЕПОЗНАТАТА: Да, Джими... Знаех си аз. Имам нюх... Лека нощ, Джими.

ПЕСЕН ЧЕТВЪРТА

Ще те накарам да се влюбиш
и не във мен и не във него –
във вятъра и във звездите
ще те накарам да се влюбиш.

Ще ме накараш да се влюбя
във ритъма на дъждовете
във погледа на всяка пролет
и в пролетта на всеки поглед.

Ще те накарам да се влюбиш
и не във мен и не във него
и не във себе си, а просто
ще те накарам да се влюбиш.

Ще те накарам да се влюбиш
и със любов ще те накажа,
защото в мен, защото в него
защото в себе си не вярваш.

И после в някаква аптека
ще те изпратя със рецепта,
но е направо безнадеждно
лекарство от любов да търсиш.

Ще те накарам да се влюбиш
и не във мен, и не във него
и не във себе си, а просто
ще те накарам да се влюбиш.

Глава седма: ТОНИ И ЛЮБО

АЗ: Тони...

ТОНИ: Бате!... Добре дошъл. Откога си тук?

АЗ: От вчера.

ТОНИ: Седни. По работа, а?

АЗ: Да. Как си?

ТОНИ: Ами на – студентствам. Лекции, упражнения.

АЗ: Защо не си дойде след сесията? Мама се притеснява, че не пишеш.

ТОНИ: Няма как, много съм претрупана.

АЗ: Изпитите как са?

ТОНИ: Една поправка.

А сега, де!

АЗ: Защо?

ТОНИ: Принципни различия с професора. Не можеш да ги разбереш тези професори. В учебника си от 54 година пише едно, сега преподава точно обратното.

АЗ: Защо те скъса?

ТОНИ: Заинатих се.

АЗ: Как така се заинати?

ТОНИ: Ей така! Имам си своя теория.

АЗ: И сега какво?

ТОНИ: Наесен.

АЗ: Ти своята теория си я пази за себе си. Няма защо да му я навираш точно на изпита.

Родителският инстинкт ми се обажда.

ТОНИ: Значи да си кривя душата, така ли? Мисля едно, а говоря друго.

АЗ: Ами остани си във втори курс тогава. Да не мислиш, че ще назначат друг професор специално за тебе.

ТОНИ: Ти за мене не мисли. Мога сама да се оправя вече. Омръзна ми. Мама: Слагай си кожите на палтото, храни се редовно! Татко:

Внимавай да не те подлъже някой. Сега пък изведнъж и ти: Трай си, мълчи си!

Гледай го ти хлапето!

АЗ: Малка си още...

ТОНИ: Не съм малка!

АЗ: Малка си и ако искаш да знаеш...

ТОНИ: Бате...

АЗ: Какво?

ТОНИ: Колко е часа?

АЗ: Един и десет. По-точно един и дванайсет.

ТОНИ: Бързаш ли?

АЗ: Чакаш ли някого?

ТОНИ: Аха.

АЗ: Да си вървя тогава?

ТОНИ: Защо? Можеш да останеш, ще те запозная.

АЗ: С кого?

ТОНИ: Ще видиш.

АЗ: Колега?

ТОНИ: Да.

АЗ: Кога ще дойде?

ТОНИ: След три минути, в и 15.

АЗ: Точен ли е?

ТОНИ: С мене винаги... Бате...

АЗ: Какво има?

ТОНИ: Нищо.

АЗ: Кажу какво има?

ТОНИ: Казах – нищо!

АЗ: Ако трябва, мога да си тръгна.

ТОНИ: Не, остани по-добре.

Ще ме вбеси това хлапе. Кой ме карае да му се обаждам.

АЗ: Кой е той?

ТОНИ: Какво сега, разпит ли ще водиш.

АЗ: Я гледай ти! Как се зъби!

ТОНИ: Лекции ли пак ще ми четеш?

АЗ: Слушай!... Да си седнеш на задника и да си гледаш следването, че...

ТОНИ: Циник!

АЗ: Ще те напляскам! Аз брат ли съм ти или какво?

Още малко и ще я набия. Ама наистина ще я набия.

ТОНИ: Само посмей да ме докоснеш!

АЗ: Ха! Ще ти откъсна ушите. Любов ще ми върти. Изпитите си не взема, с принципи се оправдава, а любовници ще й тропат на вратата.

ТОНИ: Ние ще се оженим, пукни! Ще се оженим. Още утре. Късно е чадо. И дете ще си родим, пукни! Ясно ли ти е! Циник! На два месеца е вече.

АЗ: Какво-о?... Какво каза?

ТОНИ: А може и на три, пукни! Той сега като дойде ще ти даде да се разбереш.

Май, че я шамаросах.

АЗ: Какво каза?... Повтори!... На колко месеца е?

ТОНИ: На три, пукни! На три месеца. Вчера ходих на лекарка. На лекарка, пукни! Той не иска да ходя на лекар. И аз не искам. Каквото иска той, това искам и аз... На три месеца, чу ли сега! На три месеца. Късно е чадо!

Сигурно е бащата. Звъни се. Точен е като англичанин.

АЗ: Той ли е?

ТОНИ: Колко е?

АЗ: И 15.

Дявол ще го вземе и това ли ми дойде на главата.

ЛЮБО: Добър ден...

Хубаво момче. Все пак има вкус сестра ми.

Любо.

АЗ: Ти излез.

ЛЮБО: Стой тук.

Охо! И характер има.

АЗ: Излез, казах!

ТОНИ: Да изляза ли?

ЛЮБО: Както искаш.

ТОНИ: Ще изляза.

ЛЮБО: Излез.

Все пак мене послуша. Господинът беснее.

ЛЮБО: Казах Лю-бо.

Знаем ги тези номера.

АЗ: Инженер Стефанов.

Как можях да го изтърся.

ЛЮБО: Е?

АЗ: За какво става дума?

ЛЮБО: Нещо искахте да ми кажете.

АЗ: А може би ти ще ми кажеш?

ЛЮБО: Инженер, а говори на „ти“.

АЗ: Я си гледайте работата. Що ли се занимавам с вас. Чукайте си главите там. Правете каквото искате.

ЛЮБО: Това е вече нещо. За мен и Тони става дума вероятно. Тя вече Ви е казала?

Ще клекнеш, ще клекнеш, къде ще идеш?

АЗ все си Ви представях малко по-иначе.

АЗ: Например?

ЛЮБО: Все за Вас ми говореше. Брат ми, брат ми! По едно време даже я ревнувах от Вас.

АЗ: Сбъркал си адреса. Не ми минават тези.

ЛЮБО: Мислите, че вода преговори? Ха! Просто ми омръзна! Брат ми обича синия цвят и аз обичам синия цвят, брат ми си водеше дневник – и аз си вода дневник, брат ми е горд – и аз съм горда, брат ми го скъсаха на изпит, и мене ме скъсаха...

АЗ: Само че брат й се ожени чак след като завърши, ясно ли ти е? И имаше хляба в ръцете си.

ЛЮБО: Точно.

АЗ: Ясно ли ти е?... Какво „точно“?

ЛЮБО: Точно така. Най-после нещо, което не е като брат й.

АЗ: И значи какво? Ще се жените!

ЛЮБО: А как иначе?

АЗ: Женете се! Чупете си главите!

ЛЮБО: Ще ги чупим.

АЗ: Много знаеш ти, много знаеш! Да не мислиш, че като е забременяла от тебе, не мога да си я прибера още днес.

ЛЮБО: Няма да го бъде.

АЗ: Ще го бъде, ще го бъде.

ЛЮБО: Първо – няма да я пусна. Второ – тя не иска. И трето – детето е мое.

АЗ: И четвърто – аз не разрешавам!

ЛЮБО: В качеството си на...?

АЗ: В качеството си на брат. И от името на майка ѝ и баща ѝ.

ЛЮБО: А пък аз в качеството си на съпруг...

АЗ: Какъв съпруг си ти, бе! Съпруг!

ЛЮБО: А какъв брат си ти! Брат! Това ли бил брат ѝ, дето ми проглуши ушите с него: да видиш какъв брат имам, само брат ми ще ни разбере, това не е брат, а бижу!

Безсмислено е. Пък и този другар нещо ми харесва.

АЗ: Къде ще живеете, бе? Кой ще ви храни? Кой ще ви гледа детето? Вие луди ли сте? Знаете ли вие какво значи семейство?

ЛЮБО: Ако не знаем, ще научим...

Млъкнахме.

Разбирам Ви, все пак единствената ви сестра. Изобщо хайде да говорим сериозно. Смешно е – големи мъже да се карат и да се обиждат.

АЗ: Ти на колко си години?

ЛЮБО: На 21.

АЗ: Голям мъж си.

ЛЮБО: Факт! Вие казвате – къде ще живеете, кой ще ви храни, кой ще ви гледа детето? Обективно това е така. Неразумно е точно сега да се женим, нали?

Пък и теоретик!

Аз съм трети курс, тя – втори. Не съм изкарал още казармата, защо да не се почака, да си вземем хляба в ръцете, както казвате... Но субективно погледнато не е така. Знам, Вие сте се женили преди седем години и сигурно ще ви бъде смешно, ако Ви кажа: „Аз я обичам и не мога без нея. Тя също!“ А това е все пак същността. Това е главното. Всичко друго няма значение. Количествените натрупвания естествено водят до качествени изменения. Защо, когато се обичаме, да живеем отделно? И всяка вечер да треперим от хазяите? Ще си намерим квартира и ще си бъдем заедно. Заедно ще учим, заедно ще се храним.

АЗ: И детето между вас, нали?

ЛЮБО: Детето ще го пратим при мама в Свищов докато стане година. После ще го дадем на ясли.

АЗ: И какво? Изкуствено ли ще го храните? С хумана-бананова каша? От кърма, значи, ще го лишите?

ЛЮБО: Всъщност... прав сте. Виж, за това не сме мислили.

АЗ: Помислете, помислете. Разглезено поколение! Всичко ви е наготово.

ЛЮБО: Моля, моля! На тема поколение съм чувствителен.

АЗ: Знаеш ли аз с какъв костюм бях едно време на абитуриентската си вечер. Със сватбения костюм на баща си – два пъти обръщан. Ама не бях само аз. А всички момичета бяха с еднакви рокли, еднакъв плат, еднакъв модел – бели, пет сантиметра под коляното. Какво знаете вие? Помня как ходех с купоните за хляб. ТФР и ФР. Хляб и половина на ден ни се полагаше и половин литър мляко.

ЛЮБО: Чували сме го това. Мерси!

ТОНИ: Може ли да вляза?

Интересно към кого е отправен въпросът?

ЛЮБО: Не знам.

АЗ: Влез, защо питаш!

ТОНИ: Де да знам, може още да не сте свършили.

АЗ: Ще пишеш ли на нашите?

ТОНИ: След това.

АЗ: И кога ще бъде процедурата, значи?

ТОНИ: Вдругиден.

АЗ: Съжалявам, но няма да мога да присъствам.

Господи, колко съм остарял!

ТОНИ: Няма да бъде официално. Само двама колеги за свидетели...
Бате...

АЗ: Кажу.

ТОНИ: Как си с парите?

АЗ: Трябват ли ти?

ТОНИ: Ама на заем.

Още малко и ще се разрева като хлапак.

АЗ: Колко?

ТОНИ: Петнадесет. За коняк и бонбони. На Любо още не са му пратили.

ЛЮБО: Кой ти разреши да искаш!

Пък и горд отгоре на това!

АЗ: Ти не се обаждай!

ТОНИ: Аз от брат си, ако не поискам, от кого?

Идиотска ситуация. Избива ме на плач, ще ги разцелувам, пък каквото ще да си мислят.

АЗ: Вземи! Квартира имате ли?

ТОНИ: Подали сме молба за студентското градче. Ще ни дадат и стипендия. Ти не се безпокой: ще се оправим. Много ми даваш, имаш ли за път?

АЗ: Да не си посмяла да го отбиваш, чуваш ли! Никаква хумана. И на три часа и половина. Ще му се разшири стомахът.

ЛЮБО: Вчера си купихме „Книга за деца и кърмачки“.

АЗ: Ти остави книгата, слушай какво ти казвам.

ТОНИ: Кога влизате в апартамента?

АЗ: Вземете това!

Все пак не е като без подарък – куклата е подходяща за случая.

ТОНИ: Ти си знаел, нали? Откъде си научил?

АЗ: Пресантиман.

ТОНИ: Виждаш ли какъв брат имам!

Как може такова нещо – уж никога не съм бил сантиментален!

АЗ: Колко е часа? Един и половина!

Ясно ми е! Всичко ми е ясно. Ставам и тръгвам. Край!

АЗ тръгвам, нямам време. Трябва да сваря на всяка цена. Много е важно. Точно в два часа.

ЛЮБО: Нещо по работа, сигурно...

АЗ: Да. По работа. И не само по работа. Принципен въпрос. Нещо като вашето вдругиден. Само че, още по-важно. Хайде. Стискам палци!

Репортаж четвърти:

- Имате ли свободни легла?
- Нямаме. Всичко е заето.
- Поне едно легло?
- Нямаме.
- За една вечер?
- Говоря на български – нямаме.
- Може ли ключа на 415 стая?
- Налага се да освободите стаята.
- Защо?
- Идва група.
- Как така? Аз къде ще спя.
- Не ме интересува.
- Ще се оплача.
- Оплачете се.
- Във вестника ще пиша.
- Пишете. Ленче, какво стана с билетите за премиерата?
- Обещаха, Марче. Утре съм на фризьор.
- Извинете, имате ли свободни легла?
- Нямаме.
- Такова хубаво момиче, а да не ни иска, а Петров!
- То ще ни даде една стаичка. Нали ще ни дадеш, а кукличко?
- Моля, напуснете хотела!
- Чакай бе, момиче!
- Напуснете веднага хотела!
- Значи ние от провинцията на улицата да спим, така ли? Ние по работа сме дошли, ей другарко! В командировка сме, ей!
- Всички сте в командировка. Хиляда души на ден минават и все в командировка. А кой ще работи? Ало... да... италианци? Колко души?... Ясно...
- Имате ли свободни легла?
- Нямаме.
- Едно легло, бе другарко. Седем хотела обиколих вече.
- Говоря на български – нямаме.
- Имате ли огънче?
- Нямаме, всичко е заето.
- За огънче питам.
- Моля?

– Запалката ми няма газ. Огънче имате ли?

Глава осма: ВАНКАТА

*Така! Взех си чантата. Всичко е наред, ще успея – часът е 2 без 15.
Ванката! Това е Ванката!*

АЗ: Ванка!

ВАНКАТА: Слави! Търся те под дърво и камък.

Просто не мога да повярвам, че това е той.

АЗ: Тръгвай с мене!

ВАНКАТА: Къде?

АЗ: Тръгвай, няма време, по пътя ще ти обясня!

ВАНКАТА: Чакай, не съм се записал още в хотела.

АЗ: Остави хотела.

Издърпвам го навън. Оглеждам се за такси – няма.

Давай на тролея!

ВАНКАТА: Остави! Няма смисъл!

АЗ: Има смисъл! Не може повече така. Ти си прав – не може повече така. Ще бъда с теб, каквото ще да става.

ВАНКАТА: Ела отсреща да поговорим.

Пресичаме булеварда и влизаме в градината.

Кажки какво има?

Как да му обясня. Как да му разкажа всичко, което се случи от вчера насам.

АЗ: Запали от моите. Чакай, тук имам една „Кент”. От вчера. Взemi, взemi, аз пуша „Стюардеса”. Имаш ли огънче?

ВАНКАТА: Не.

АЗ: Откъде да започна? Знаеш ли каква мръсотия щях да направя. Подлец, страшен подлец съм!

ВАНКАТА: Остави това! Трябва да ти кажа, че...

АЗ: Не, слушай, слушай! Изслушай ме първо ти и после говори. Заплюй ме, ако искаш. Голям подлец съм станал, знаех си аз. А знаеш ли какво момче бях едно време. Като тебе. Защо стана с мене така, а? Работиш си, получаваш си заплатата и си траеш. Доволен си. Какво можеш да очакваш тогава? Не се смей! Да, смешно е, че точно аз ти го казвам, нали?... Колко е часът? Остават десет минути. Ще успеем! Тръгвай! Сега аз отивам в Министерството. И ти ще дойдеш с мене. Ще му смачкаме фасона на Директора. Не му ща специализацията, не му ща... знаеш ли какво ми предлагаше.

ВАНКАТА: Не, остави. Няма нужда повече. Защо се притесняваш?

АЗ: Тръгвай, казвам ти! На благородство ли ще си играем! Тръгвай! Стига си бил сам. Време е да застане някой до тебе! Отвратително е да си сам, нали?

ВАНКАТА: Виж какво, Слави! Дай да говорим човешки, стига големи приказки! Работата се оправи. Размина се, разбираш ли.

Не мога да проумея какво ми говори.

АЗ: Как така се оправи?

ВАНКАТА. Ами така. Оправи се. При добро желание всичко се оправя. Разбрах аз, че сте заминали с Директора в София по моя въпрос – не, не ти се сърдя, какво можеш да направиш ти – и си казвам: Ами! Откъде накъде все аз на топа на устата. Все аз между шамарите. Всички си траят, аз да лая. Защо? Заводът не вървял? Да не върви. Имало брак? Да има! Замърсяваме въздуха? Да го замърсяваме. Какво ми влиза на мен в работата. Плащат ли ми? Плащат ми. Не ми ли стига, че жена ми избяга дето по цели нощи стоя в цеха, ами да си навличам и друга беля на главата. Няма го майсторът! Умря оня Ванка. Че аз нали и дом пак ще завъртя. Утре може пак да се ожения. Избухлив съм – трябва да се владее. Това е. Щом трябва – ще се владее. Е, овладях се и не щеш ли работите се оправиха...

Това не може да бъде. Това не е възможно.

АЗ: Как се оправиха? Кога се оправиха?

ВАНКАТА: Ами така. Оправиха се. Тази сутрин. Взех снощи влака и сутринта рано-рано в Минвистреството. Кой мислиш стои пред вратата? Директорът. „Здрасти”, „Здрасти”. Той влиза. След 20 минути викат мене. Посрещат ме много любезно, толкова любезно, че чак неудобно да ти стане. Седим един до друг с Директора, подава ми цигара, содата ми налива в чашата, а отсреща двама души началници. „Другари, казва единият, пред вашия завод стоят отговорни задачи, разкриват се големи перспективи във връзка с новото разширение. Не е уместно, не е в интерес на завода да се раздухват именно сега страстите. Трябва с колективни усилия да се задвижат нещата и заводът ви да стане един от челните в

страната. Другарят Димитров отчита известни свои грешки, но и инженер Димчев би трябвало да разбере и оцени по-далновидно някои неща.” „За Вас, другарю Димчев, знаем, че сте били отличник в университета, че сте много добър специалист – казва другият. Говорил ми е Вашият приятел от студентството Кирил Пенев.” Аз и Кирчо – приятели, представяш ли си. Нищо общо нямаме.

Ванката и Кирчо. Нищо общо нямат. Нищо общо.

„Другарят Димитров е дал младостта си, живота си дето се вика, за този завод – казва първият. Подайте си ръка двамата и работете рамо до рамо. А пречиствателни съоръжения веднага трябва да строите, другарю Димитров, иначе ще Ви накажем!” Всички мълчат и чакат какво ще кажа. Аз правя пауза – респектирам ги един вид. Леле, ако знаеха защо взех влака и каква самокритика нося в джоба си. Оправи се, разбираш ли... Дори по-добре стана. Началник-цех разбрах, че ще те правят, а мене – можеш ли да си представиш – главен инженер на мястото на Стоянов. Директорът ми каза да те намеря на всяка цена и да ти кажа, че няма нужда да ходиш в 2 часа в Министкреството. „Записвай се в хотела, вика, на моето място. Имате със Слави два дни отпуски.”

Какво беше казал Директорът? Тежко му на завода, ако един ден Иван Димчев започне да го управлява.

АЗ: Е, хайде, довиждане, Ванка.

ВАНКАТА: Къде, бе! Дай да идем да се почерпим, аз плащам.

АЗ: Остави! Знаеш ли, остави ме малко сам. Ти върви...

ВАНКАТА: Ти какво, да не си болен? Дай да пием по една гроздова, ще ти мине. Ще се оправиш.

АЗ: Прав си... Само че аз сега ставам. И тръгвам. И отивам... И още нищо не се е оправило.

Креця или шепна? Не усещам.

Ей тук... вътре... в нас... нищо не се е оправило... Нищо не се е случило. Тръгвай! Чуваш ли, тръгвай!

ВАНКАТА: Къде, бе? Полудя ли!

АЗ: Тръгвай с мене, чуваш ли!

ВАНКАТА: Ти си луд, бе! Къде да отивам? Нали сега оттам идвам.

АЗ: Трябва да се случи нещо, не разбираш ли. С мене. С тебе. С нас. Ти си стой. Стой си, ако искаш. На тебе всичко ти е ясно. Ти си ми ясен вече. А аз не мога.

ВАНКАТА: Слави, недей бе! За какво ти е това, бе Слави. Каква полза. Луд човек! Какво ще защитаваш, бе? Работите се оправиха. Всичко

е просто – ще си плюем на ръцете, ще оправим и завода. Всичко е толкова просто... Има ти нещо. Луд човек!

АЗ: Нищо не се е оправило. Нищо не се е оправило. Ето тук, вътре!

Вече не зная какво правя. Копчетата на палтото ми! Ризата! Под ризата!

Ето тук, вътре в мене... и ето тук... вътре... в тебе.

Копчетата на палтото му изпрацяват от ръцете ми. Той ме първа по лицето. Аха! Добре! Върнах му го! Май паднах на земята. Удря ме, но не усещам болка.

ВАНКАТА: Никъде няма да ходиш, никъде няма да ходиш, никъде няма да ходиш...

Не го мразя. Просто съм абсолютно спокоен. Той усеща това и се отдръпва. Ставам, изтърсвам палтото си.

ВАНКАТА: Къде отиваш?

АЗ: Там, откъдето ти идваш... Ще дойдеш ли с мен?

Той мълчи. Бавно се обръща и си тръгва. Вадя цигара. Дали този има огънче?

Имате ли огънче?

Този няма. А този?

Имате ли огънче?

И този няма. А този?

Извинете, имате ли огънче?

Този има. Това е добре. А този няма. И този...

ПЕСЕН ПЕТА

Имате ли огънче
огънче, с което
да самозапалите
в себе си сърцето?

В героично време,
в прозаично време,
в неритмично време –
то ритмично дреме.

Може би се плашите?
Зачестиха фактите –
почват със аритмия
винаги инфарктите.

Ах, кардиологио –
весела наука!
Имате ли огънче?
Още ли мъждука?

Поемете въздух!
Дишайте дълбоко!
То ще пламне бързо,
сигурно, високо.

Може ли сърцето
да бие по програма?
Имате ли огънче –
нищо страшно няма.